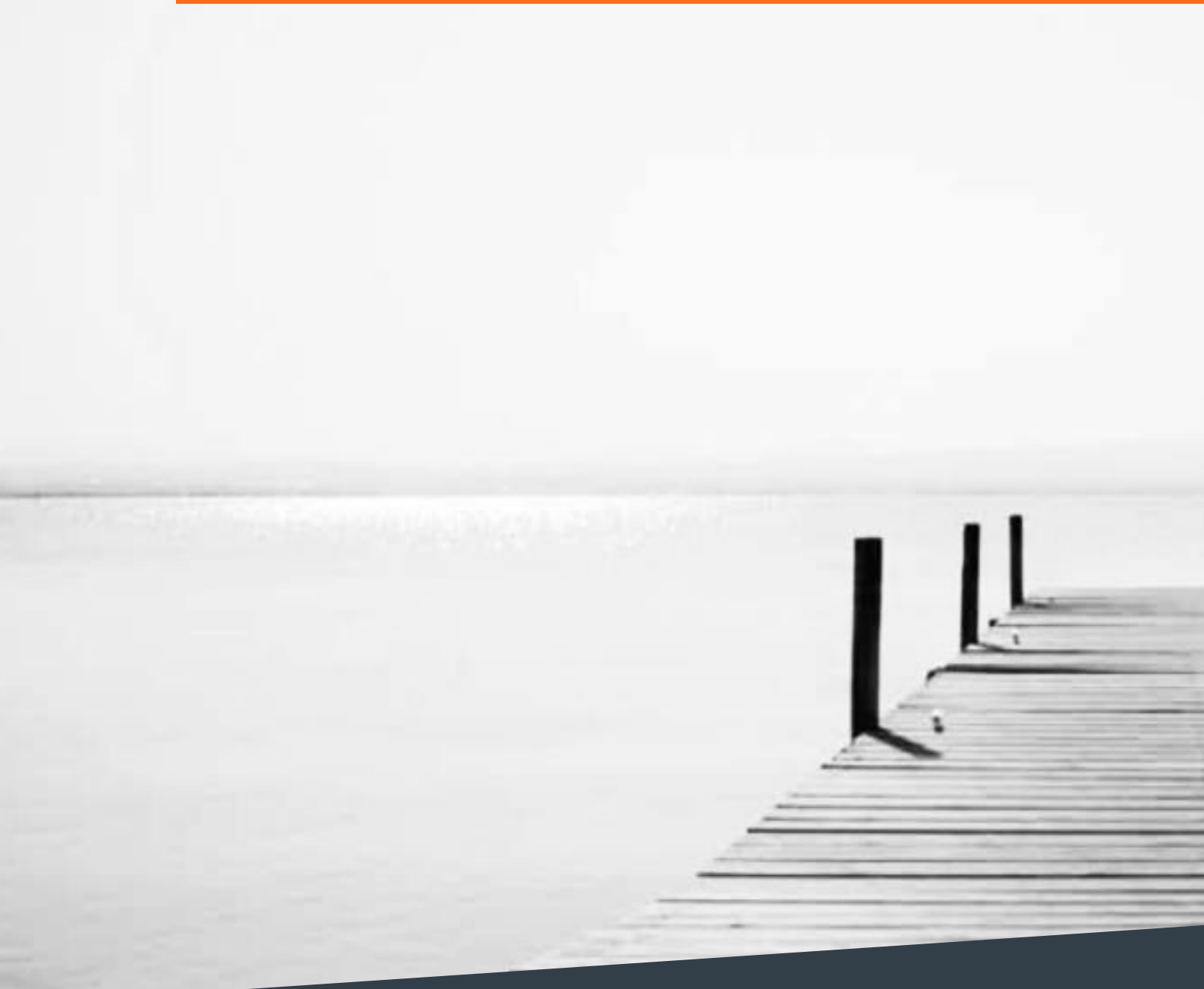

Sanatta Dijital Dönüşüm: Kripto Sanat NFT (Non - Fungible Tokens)

09/05/2021

Non Fungible Tokens (NFT) Nedir:

“Değişimi mümkün olmayan kripto varlık” olarak Türkçe’ye çevrilen Non Fungible Tokens” (NFT), dijital ortamda üretilen yada paylaşılan içeriklerin sahibini ve orijinalliğini belirlemeye yarayan teknolojidir.

NFT, dijital ortamda, özellikle sanatsal değeri olan içerikler üretmek ve bunları güvenli şekilde saklamak için kullanılan bir blockchain ürünüdür ve yeni bir tür kripto varlıktır.

NFT, dijital ortamdaki içerikler üzerinde de mülkiyet hakkı yaratma isteği ve ihtiyacından doğmuştur.

“Dijital mülkiyet” olarak ifade edebileceğimiz bu yeni mülkiyet türü sayesinde, dijital ortamda kopyalanan, paylaşılan, hatta “like” alan her içerik üzerinden para kazanabilme imkanı ve yeni bir “pazar” yaratılmıştır.

Blockchain üzerinde benzersiz kodlarla oluşturulan, değiştirilemeyen, bölünemeyen, silinemeyen bir kripto varlık olan NFT, sanat eserlerinin değerini belirleyen önemli hususlardan olan “teklik ve orijinallik” unsurunu, dijital ortamdaki eserler için de yaratmaktadır.

Kaplumbağa Terbiyecisi ve The First 5000 Days:

Ünlü Türk ressam Osman Hamdi bey tarafından yapılan ve halen Pera Müzesi’nde sergilenmekte olan Kaplumbağa Terbiyecisi tablosunu değerli kılan unsur, “orijinallik ve tekliktir.” Bu eserin binlerce kopyası ve görseli yapılmış olsa da orijinalinin değeri değişmez.

“Orijinal ve tek” olduğu için blockchain teknolojisi ile güvence altındaki NFT eserler, kripto varlıklara yatırım yapanlar için değerli görülmektedir.

Beeple lakaplı Mike Winkelmann isimli grafik sanatçısının, 2007 yılından 2021 yılına kadar her gün için ayrı ayrı yaptığı resimlerini, “Everydays: The First 5000 Days” ismiyle bir araya getirdiği NFT formundaki eser 69 milyon USD’ye alıcı bulmuştur.

Telif Hakları ve NFT:

Fikir, sanat, ilim, edebiyat, müzik, sinema ve güzel sanat ürünleri “eser” olarak kabul edilir ve eserler ülkemizde Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) kapsamında koruma altına alınmıştır.

FSEK kapsamında korunan haklar, mali ve manevi olarak ikiye ayrılır. Eser üzerindeki manevi haklar, her zaman eserin yaratıcısıdır.

Eserin çoğaltılması veya yayılması gibi mali haklar ise satılarak başkasına devredilebilir. Eseri, mali haklarını devretmeden sadece fiziki olarak satmak da mümkündür.

- Sanatsal vasıfları bulunan, sahibinin özelliklerini taşıyan, tek, eşsiz ve benzersiz özelliklere sahip NFT’ler de “eser” olarak kabul edilir ve bunlar üzerindeki fikri haklar kanunlarla korunur. Ancak eser niteliğinde olmayan içerikler de NFT haline getirilebilir.
- Fiziki varlığı olan şeylerin de NFT şekli yapılabilir. Sanat eserleri yönünden sık yapılmaya başlanan bu uygulamada, eserin mali haklarına sahip olan kişi NFT şeklini de üretme hakkına sahiptir. Eserin NFT şekline sahip olmak, fiziki şekli üzerinde mülkiyet hakkı vermez ancak NFT ayrı olarak alınıp satılabilir.
- NFT, sanat eserleri için bir tür “dijital bandrol” görevi görür. Böylece telif hakkı sahibinin mali veya manevi haklarını korumasına yardımcı olur.
- NFT, dijital ortamdaki bir eserin orijinal olup olmadığını anlama, eserlerin güvenli şekilde saklamasını sağlama, izinsiz kopyalanmasını ve kullanımlarını engelleme imkânı verir.
- Blockchain teknolojisi, NFT eser sahiplerine kalıcı mülkiyet kanıtı sağlar.
- Dışarıdan gelen müdahalelere kapalıdır. Böylece eserin taklidinin yapılması, çalınması gibi riskler ortadan kalkmaktadır.
- Akıllı sözleşmelerle eserin yaratıcısına eserin her el değiştirmesinden pay alma imkânı sunar.

NFT ve Akıllı Sözleşmeler:

Blockchain ve akıllı sözleşmeler ile birlikte uygulandığında NFT, sanatçıların mali haklarının otomatik olarak yerine getirilmesini de sağlar.

Örneğin, NFT eser sahibi ile bu tür eserlerin sergilendiği ve kopyalarının satın alınabildiği internet platformu arasında akıllı sözleşme yapılarak, NFT eserin kopyasının her satın alınışında, platformun e-cüzdanından eser sahibinin e-cüzdanına otomatik olarak belirli bir miktar kripto para aktarılabilir.

Aynı şekilde, eser her el değiştirdiğinde satış bedelinden eser sahibine bir miktar kripto para aktarılmasını sağlayan bir akıllı sözleşme yapılabilir.

Ülkemizde kripto paraların ödeme aracı olarak kullanılması 30.04.2021 tarihinden itibaren yasaklandığı için bu tür bir uygulama Türkiye’de hali hazırda yapılamıyor olsa da NFT’lerin sağlayacağı kolaylıkları izah etmek bakımından bu örnekleri verme gereği duyduk.

Sonuç:

NFT’ler sayesinde sanatçılar telif haklarını daha kolay koruyabilirken, koleksiyon yapanlar satın aldıkları eserlerin orijinalliğini ve sicilini çok daha güvenli şekilde belirleyebilecekler.

Gerçek dünyadaki mülkiyet kavramını dijital dünyaya da taşıyan NFT, internet ortamındaki her şeye “satılabilir” olma özelliği kazandırdı.

NFT, telif haklarının ihlal edilme riskini minimize ederek, sanat eserlerinin de dijital ortama aktarılmasını ve dijital ortamda satılabilmesini sağladı.

Böylece internetin yarattığı yeni ekonomik sistem, blockchain teknolojisi ve kriptoloji sayesinde farklı bir boyuta taşındı.

Hayatımızın her alanında olduğu gibi sanatta da dijital etkiler hızla artmakta. Sanatçıların dijital kodlar ve NFT kullanmaları, ressamın tuval, heykeltıraşın mermer kullanması kadar doğal hale gelmesi galiba çok uzun sürmeyecek.

TİLEGAL AVUKATLIK BÜROSU

Bu belge sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Tüm hakları TİLEGAL Avukatlık Bürosu’na aittir. Kısmen dahi olsa izinsiz kullanılamaz. Genel hukuki konularla ilgili olarak hazırlanan bilgi notu, somut hukuki problemlere doğrudan uygulanmayabilir. Somut uyuşmazlıklarınız için hukuk danışmanlarınıza başvurmanızı tavsiye ederiz.